

Prekenverkstedet

Den Norske Israelsmisjon

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

5. søndag i påsketiden – 24. april 2016

Prekentekest: Joh 16, 6-11.

Lesetekst 1: 1 Kong 8, 12-13, 27-30 eller Apg 11, 1-18

Lesetekst II: Ef 2, 17-22

Ypperstepresten ber

Kapittel 17 i Johannesevangeliet, som søndagens tekster er hentet fra, har fått navnet Jesu yppersteprestlige bønn. Det er et betegnende navn. Foruten å bringe soningsofferet, var yppersteprestens oppgave å tre frem for Gud i forbønn for folket. Og det er nettopp denne tjenesten Jesus her gjør. I denne bønningen får vi et klart bilde av hva Jesus har på hjertet når han snakker med sin himmelske Far. Det er sagt at vi her får et utsnitt av Den Treenige Guds evige samtale seg selv. Denne bønningen kommer som en avslutning på Jesu avskjedstale (kap 14-16). Der har Jesus på nytt og på en grundig måte understreket for disiplene at han skal forlate dem. Men han understreker at de ikke skal bli etterlatt som foreldreløse barn. Han skal sende Talsmannen, Den Hellige Ånd. Jesus ba ofte høyt. Johannes må ha hørt han be mange ganger. Johannes viser oss hvordan Jesus ba. Vi opplever en samtale med Gud der Sønnen løfter frem sine ønsker, tanker og behov. Jesu bønn er preget både av det trygge og fortrolige forhold som han har til sin far og Jesu omsorg og omtanke for disiplene. Dette er utgangspunkt, mål og bærende kraft i bønningen.

Det begynner inne i det aller helligste, i enheten og kjærligheten mellom Faderen og Sønnen i Den Hellige Ånd. Noen ganger legges det frem som en direkte bønn, andre ganger legges bare tankene frem. De blir gjennomlyst av Guds vilje, og Jesus ser hva som er Faderens mening.

Bønningen faller naturlig i tre deler:

- I vers 1-5 ber Jesus for seg selv
- I vers 6-19 ber han for sine disipler (Vår tekst slutter ved vers 13)
- I vers 20-26 ber Jesus for de kommende slekter av troende.

Jesus ber for se selv

Det er en bønn i dødens nærhet. «Timen» er kommet. Lidelsen er umiddelbart forestående. Den er en del av herliggjørelsen. Å herliggjøre eller opphøye tenker vi vanligvis på som lovord og berømmelse. For Jesus betydde det å bli opphøyd på korset og å gi sitt liv for andre. Slik åpenbarte Jesus Guds kjærlighet til det han hadde skapt. Jesu oppgave var å gi mennesker et liv som aldri kan dø. Det evige liv er å tro på den eneste sanne Gud og på hans Sønn. Det evige liv er ikke noe som venter etter døden, det er noe som begynner allerede nå. Jesu oppgave på jorden var å gjøre det mulig for oss å få del i det evige liv. Dette krevde at han tok en tjeners skikkelse på seg da han kom i menneskers skikkelse. (Fil 2, 6f) Nå kan Jesus få tilbake den herligheten han forlot hjemme hos sin Far, men først må han gjennomføre det aller tyngste stykket av veien.

Jesus ber for sine disipler

Etter å ha bedt for seg selv, ber Jesus for sine, dem som er tatt ut av verden. På en måte anbefaler han dem for Faderen. (Vers 6-8). I prologen skriver Johannes: *"Han kom til sitt eget, og hans egne tok ikke imot ham"*. Det er i denne situasjonen Jesus ber. Har han mislyktes? Guds eget folk har avvist ham. - Men Jesus vet at det er slik det måtte gå. Da lyset kom til verden, viste det seg hvem

som ville ha med sannheten å gjøre. Disse kom til Jesus. Eller rettere sagt: Gud trakk dem til Jesus. Se Joh. 6, vers 37 og 44. «*De var dine og du gav meg dem*», sier Jesus. (v 6) De har holdt seg til Jesus og erfart at han er Guds Sønn.

Gud har gitt disiplene i Jesu hender. Jesus har vist dem Gud som far. Disiplene har tatt imot ordet og slik erkjent Jesu guddommelige opphav og at han er den eneste veien til Gud.

Etter at Jesus har omtalt sine disipler, går han over til selve bønningen for disiplene. (v 9 ff) Vi får se hva Jesus ber om for sine venner. Han er opptatt av at de er i verden, og at han selv ikke lenger er i verden.

Hva er «verden»?

Bibelen svarer at verden er navnet på menneskeheten som har falt fra Gud. Verden ligger i det onde. (1 Joh 5, 19) Verdens fyrste er djevelen. (Joh 14.30). Verden er samfunnet av alle mennesker som er i opprør mot Gud og blir styrt av Satan, skriver Paulus. (Ef 2, 2f) . Verden er opprinnelig skapt av Gud. Den er skapt god og i harmoni med Skaperen. Men verden falt fra Gud. Verden åpenbarer sitt sanne vesen ved at den hater Gud og at den hater Ham som Gud har sendt for å frelse verden. (Joh. 15, 18)

På tross av at verden hater Gud, elsker Gud verden. (Joh 3.16) Det er kjærlighet.

De troende

Men nå har Jesus de troende i sine tanker. *”Jeg ber for dem som du har gitt meg”* (v 9). Gud har gitt dem i Jesu hender, og Jesus legger dem nå tilbake i Guds hender. Han ber om at Gud må bevare dem i denne onde verden, slik at ikke verdens tankegang skal få innpass hos dem. Jesus understreker her at han ikke ber for den verden som har forkastet ham. Over dem er dommen allerede falt i og med at de har forkastet Jesus. Men verden er ikke likegyldig for Jesus. Det var jo for å frelse verden han kom inn i den. Jesu måte å bry seg om verden på er å påvirke den gjennom dem som er hans disipler. Jesus setter en bevegelse i gang, en bevegelse som brer seg ut over hele verden. Slik blir Jesus forherliget gjennom disiplene. Slik kan verden fortsatt vinnes. Det er for verden Jesus dør, og det er for verdens skyld at Jesus sender ut sine apostler. De troende er ikke av verden, de er mennesker som har blitt beveget av den kraft som har kommet ned fra himmelen for å gi verden liv. *”Likesom du har sendt meg til verden, har jeg sendt dem til verden”* (vers 18). Den bevegelsen som Gud satte i gang da han sendte sin Sønn til verden for å frelse oss, går videre.

Disiplene

I vers 20 ser vi at Jesus ber for dem som gjennom apostlenes ord kommer til tro på ham. Men nå er det disiplene Jesus ber for. De skal bli alene tilbake i denne verden. Så lenge Jesus var blant dem, bevarte han dem i samsvar med Guds vilje. *”Hellige Far, bevar dem i ditt navn, det navnet du har gitt meg..”* (v 11). Jesus har bevart dem på vegne av Gud og i samsvar med Guds vilje og i kraft av oppdraget om å utføre Guds gjerning i verden. Guds navn er ikke bare et navn. Det er hellig og står for Gud selv. Det bærer med seg Guds kraft og Guds kjærlighet. Dette navnet og disse egenskapene hadde Jesus fått. Han kunne si «Jeg er» om seg selv.

Jesus ber ikke om noe særskilt av alt det Gud kan gjøre for å bevare disiplene. Han bare peker på at «De er våre». Jesus understreker at disiplene tilhører dem. *”Alt mitt er ditt, og det som er ditt er mitt”*. Her er det ingen interessekonflikt. Det kan vi vise til når vi ber om å bli bevart i troen. Vi tilhører Gud Fader og Guds Sønn, Jesus. Den vissheten skulle fylle disiplenes og våre hjerter med glede.

Holder vi oss tett ved Jesus, får vi del i den indre kraften som finnes mellom Faderen og Sønnen. Da kan ingen rive oss bort fra Jesus. I stedet vil verden omkring oss påvirkes av den kraften som påvirker oss gjennom Guds ord. Når Jesus får vi som tror på Jesus også hjelp til å være ett, slik Faderen og Sønnen er ett.

Bjørn Hesselberg

Prest i Hommelvik. Landsstyreleder i Den Norske Israelsmisjon

bjorn.theodor.hesselberg@ntebb.no